

Vlaams
Parlement

vergadering **C366**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en
Inburgering

van 13 juli 2021

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Koen Van den Heuvel aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de bevindingen van de Belfiusstudie over de lokale financiën 2021 – 4164 (2020-2021)	3
VRAAG OM UITLEG van Yves Buysse aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de nieuwe toegankelijkheidswijzer – 4200 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Maurits Vande Reyde aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de toegankelijkheidswijzer voor musea – 4210 (2020-2021)	6

VRAAG OM UITLEG van Koen Van den Heuvel aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de bevindingen van de Belfiusstudie over de lokale financiën 2021 – 4164 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

Koen Van den Heuvel (CD&V): Het onderwerp van mijn vraag is een tweetal weken geleden al in de actualiteit geweest, met name de resultaten van de Belfiusstudie over de lokale financiën 2021. Die studie, die trouwens een jaarlijks werkstuk is en die heel wat gegevens bevat over de financiële situatie van de lokale besturen, toont aan dat de gevolgen van het coronajaar – en dat was voor sommigen misschien een verrassing – voor de financiën van de Vlaamse gemeenten al bij al meevallen. Ik zie ook in mijn eigen gemeente en in de buurgemeenten dat het gaat om een beweging die tweemaal is. Enerzijds zijn er een aantal extra uitgaven gedaan waarbij de ontvangsten niet zo geïmpacteerd waren als sommigen dachten. Anderzijds zijn langs de uitgavenzijde wellicht een aantal zaken vertraagd uitgevoerd.

We moeten ook eerlijk toegeven dat de Vlaamse Regering heel wat extra middelen heeft uitgetrokken die naar de lokale besturen gingen zodat de extra kosten die deze hadden voor het bestrijden van de coronacrisis waaronder de vaccinatie, ruim konden worden vergoed.

Minister, ik heb daarover een aantal vragen voor u, onder meer omdat door de tarief-aanpassingen van de Vlaamse Intergewestelijke (VLIG) de dividenden vanuit Fluvius naar de lokale besturen de volgende jaren fors zullen afnemen. We weten dat al een tijdje. Wellicht zullen ze worden gehalveerd.

Minister, hoe evalueert u zelf de bevindingen van de recente Belfiusstudie en vooral de financiële situatie van de lokale besturen, en de aandacht van de afgelopen dagen rond de halvering van de dividenden vanuit Fluvius? Kunt u daar mogelijke gevolgen uit trekken voor toekomstige initiatieven ten aanzien van de lokale besturen?

Hoe ziet u de realisatiegraad van de lokale investeringen verder evolueren? We krijgen ook signalen dat heel wat lokale investeringen worden geconfronteerd met forse prijsstijgingen van bouwmaterialen, wat een invloed heeft op de kostprijs. Hoe ziet u dat? Hebt u ideeën of specifieke initiatieven om de lokale besturen in hun realisatiegraad en vooral in hun investeringsbeleid verder te ondersteunen?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Collega Van den Heuvel, ik dank u voor uw vraag. Zoals u aangeeft, bevat de jaarlijkse studie van Belfius belangrijke informatie voor iedereen die lokale verantwoordelijkheid draagt. Ze schetst een beeld van de financiële situatie van de Vlaamse gemeenten en dit jaar focust men specifiek op het relancebeleid en de rol die de lokale besturen daarin opnemen. Belfius onderzocht met andere woorden of de lokale besturen financieel sterk genoeg zijn om de ambities op het vlak van de relance te kunnen vervullen.

De conclusies van dit rapport zijn positief – dat hebt u ook gezegd, collega Van den Heuvel – en daarom ben ik, weliswaar met alle mogelijke voorzichtigheid die we steeds aan de dag moeten leggen, eerder hoopvol. Ter illustratie som ik een viertal bevindingen op.

Eerst en vooral bevestigt de studie dat lokale besturen een onmisbare schakel zijn in het beheersen van de coronacrisis. Ze zijn het eerste overheidsniveau en ze hebben

zeer tastbare maatregelen genomen om hun burgers, lokale handelaars, verenigingen en ondernemingen te ondersteunen. Denk maar aan de ondersteuning van kwetsbare gezinnen, de extra subsidiëring voor lokale verenigingen en de tijdelijke afschaffing van een aantal belastingen. Daarin is het lokale bestuur, laat ik zeggen, zeer offensief geweest.

Tweede bevinding is dat de financiële impact van de coronacrisis voor de periode 2020-2025 eigenlijk binnen de perken blijft. Er zijn zoals altijd plussen en minnen, maar over het algemeen blijven de financiën van de Vlaamse lokale besturen duurzaam en gezond.

De derde conclusie betreft de investeringen. De lokale besturen hebben in hun aangepaste meerjarenplanning aangegeven dat ze van plan zijn om 2,5 miljard euro meer te investeren dan in hun originele meerjarenplannen. Dat moeten we een klein beetje relativiseren, om de redenen die u zelf hebt aangehaald. Een aantal investeringen zijn wat uitgesteld, maar dat verklaart niet de volledige toename. Eigenlijk stijgt het geplande investeringsvolume voor de periode 2020-2025 tot 17 miljard euro. Ik wil dat bedrag toch nog eens vermelden omdat het aangeeft hoe belangrijk lokale besturen zijn in het publieke investeringsbeleid. We gaan in Vlaanderen met 4,3 miljard euro een heel groot relancebeleid voeren. Dat is nooit voordien gebeurd. Ik weet dat het eigenlijk een beetje appels met citroenen vergelijken is, maar de meerjarenbegroting geeft toch een beeld van de investeringscapaciteit van lokale besturen. 17 miljard euro is vier keer de totale relance-investering die Vlaanderen wil realiseren.

En ten slotte is mijn vierde vaststelling dat het financiële evenwicht, de oude financieringsmarge en het resultaat op kasbasis, ondanks bijkomende uitgaven en verhoogde investeringsplannen, in alle gemeentebesturen gevrijwaard blijven. Dat is een voorwaarde, dat weten we. Gemeentebesturen moeten dat ook doen. Maar ze slagen daar ook in. Dat is in belangrijke mate te danken aan de sterke financiële uitgangspositie waarmee de gemeenten in deze bestuursperiode zijn begonnen, en aan de ondersteunende maatregelen van zowel de Vlaamse als de federale overheid.

De resultaten van die Belfiusstudie verrassen mij niet en ze hebben u ook niet verrast. We hadden ook al van ABB (Agentschap Binnenlands Bestuur) een analyse gekregen in januari, en die ging eigenlijk in dezelfde richting. Toch zijn er een aantal dingen die aandacht vragen.

Eerst en vooral zien we de relatieve stijging in de individuele hulpverlening bij het OCMW. Het is nog te vroeg om nu al te zeggen dat er een structureel effect is van de coronacrisis op de armoedecijfers, maar als u ziet dat die individuele hulpverlening met 6 procent is toegenomen, dan is dat toch een bijzonder aandachtspunt dat we zeker moeten blijven volgen.

Tweede aandachtspunt zijn de stijgende kosten van het personeel, u weet dat. We hebben de helft op de schouders van de Vlaamse overheid genomen in de stijging van de responsabiliseringsbijdragen, maar de andere helft moet nog altijd door de lokale besturen worden betaald. Die stijging blijft nog altijd gaande.

Het derde aandachtspunt betreft de fiscale ontvangsten die enigszins gestagneerd zijn. Dat komt door de lagere inschatting van de ontvangsten voor 2020 en 2021 uit lokale belastingen. Men heeft tijdelijk een aantal van die belastingen on hold gezet. Maar dat komt ook door een beperktere groei van ontvangsten uit aanvullende personenbelasting en onroerende voorheffing voor 2021 en 2022. Men denkt wel dat de volgende jaren weer een normale groei van twee procent zullen tonen.

U vraagt ook welke gevolgen ik uit de studie trek voor mogelijke toekomstige initiatieven naar de lokale besturen toe. Eerst en vooral moet ik wel benadrukken dat we deze regeerperiode – en dat hebt u ook al gezegd en erkend – heel wat extra

middelen richting lokale besturen hebben gestuurd. Ik denk aan de basisfinanciering in het Gemeentefonds, die plus 3,5 procent jaarlijks werd geïndexeerd. Dat is de enige post waar dat is gebeurd. Andere algemene investeringsstromen werden behouden en we hebben er zelfs bijkomende geïntroduceerd, zoals de dotatie open ruimte en de dotatie responsabiliseringsbijdrage. De inspanning die Vlaanderen doet naar de lokale besturen stijgt zo eigenlijk van 15 naar 20 miljard euro. Dat is 33 procent meer, in vergelijking met de vorige legislatuur. Verder hebben we de lokale besturen ook van een algemene financiering voorzien om een rol te spelen in de bestrijding van de coronapandemie. Ze hebben die rol trouwens met verve vervuld. Ik denk aan de uitbating van vaccinatiecentra en lokale bron- en contactopsporing. We hebben daar steeds middelen tegenover gezet.

Deze algemene financiering hebben we tot slot aangevuld met gerichte subsidies, meer specifieke vormen van financiering, om de lokale investeringen en de relance nog meer te stimuleren. Ik denk dan aan subsidies voor fietsinfrastructuur en klimaatsubsidies

Het is duidelijk dat de ondersteunende maatregelen die we al hebben genomen voor de lokale besturen, hun vruchten afwerpen, als we de Belfiusstudie mogen geloven.

Wat de realisatiegraad van de lokale investeringen betreft, beseffen we allemaal dat 2020 en 2021 uitzonderlijke jaren zijn. Bovendien weten we dat de realisatiegraad van investeringen in de meerjarenplanning tijdens elke legislatuur aan het begin wat lager ligt en tegen het einde hoger. Dat is een effect dat we ook de vorige keer hebben gezien. In 2014 hadden we een realisatiegraad van 52 procent, in 2015 van 69 procent, in 2016 van 76 procent, in 2017 van 117 procent, in 2018 van 179 procent, in 2019 van 226 procent. De totale realisatiegraad voor heel deze periode bedroeg 98 procent, wat zeer hoog is. Dat effect zien we nu opnieuw, maar waarschijnlijk nog wat uitgediept en versterkt door de coronacrisis.

Mijnheer Van den Heuvel, ik heb geen glazen bol, maar ik denk dat de lokale besturen de realisatiegraad van de afgelopen jaren zullen kunnen handhaven of zelfs opkrikken, onder meer door hun toegenomen ervaring met het plannen op lange termijn en door de structurele algemene financiering vanuit Vlaanderen.

Wat natuurlijk wel speelt, zijn die grondstofprijzen, zowel voor bedrijven als voor particulieren en lokale besturen. Maar Belfius zegt ook dat gemeenten over een voldoende grote financiële buffer beschikken om de mogelijke impact van de stijging van de grondstoffen op te vangen of mogelijk – wat wellicht hier en daar zal moeten gebeuren – zullen moeten herschikken in de planning van de meerjareninvesteringen.

Wat die dividenden van Fluvius betreft, ben ik hoopvol maar voorzichtig. Dit zal een impact hebben op de lokale financiën. Ik vind dat we dat goed moeten monitoren. Ik zal daar nu nog geen grote uitspraken over doen maar dat is een aandachtspunt voor de komende maanden. We moeten bekijken hoe die verminderde dividenden van aandelen die lokale besturen hebben, kunnen worden verwerkt en geplaatst binnen het geheel van hun financieel beleid.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

Koen Van den Heuvel (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik denk dat ik u kan bijtreden voor wat uw antwoorden betreft op een aantal vragen. Ik denk dat het heel belangrijk is om duidelijk te zeggen dat die lokale besturen ongeveer 17 miljard euro zullen investeren en dat het een belangrijke uitdaging zal zijn om de realisatiegraad te handhaven. Natuurlijk spelen daar een aantal factoren die de lokale besturen en de Vlaamse overheid niet altijd in de hand hebben maar ik denk wel dat we daar in de juiste omkadering kunnen voorzien. Volgens mij

heeft de Vlaamse overheid daar op een gepaste manier op ingespeeld. Het voorbije coronajaar zijn de lokale besturen op een duidelijke manier financieel ondersteund in navolging van wat Vlaanderen aan het begin van de legislatuur als extra's aan de lokale besturen heeft toegekend. Maar de uitdagingen stoppen niet. De realisatiegraad en grondstoffenprijzen moeten we scherp in het oog houden.

En dan is er natuurlijk die dividendregeling van Fluvius. Ik denk dat het goed is dat u herhaalt wat u een jaar geleden al hebt gezegd, toen de eerste tekenen zichtbaar werden, dat we de impact op de financiën van de lokale besturen goed moeten opvolgen en, indien nodig, een gepast antwoord moeten bieden vanuit de Vlaamse overheid. Ik dank u dat u dat engagement opnieuw bent aangegaan. We moeten daar samen aandacht aan blijven schenken en dit in de toekomst goed blijven opvolgen.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Ik denk dat dit een goede gedachtewisseling is geweest. Ik heb niet begrepen dat de heer Van den Heuvel extra vragen heeft gesteld. Ik denk dat zijn tussenkomst in lijn is met mijn eigen overtuiging. We zullen die lokale financiën inderdaad goed moeten blijven monitoren, ook wat de groei betreft. We zijn hoopvol, we hebben een V-herstel, hopelijk zet dat zich door.

Wat zal de impact zijn van de stijging van de grondstoffenprijzen op de economische groei? Tot nu toe ziet alles er relatief hoopvol uit maar we zullen dat goed moeten blijven volgen. En dat die dividendenstromen geïmpacteerd zijn of worden, is inderdaad een bezorgdheid die we niet onder tafel moeten vegen maar die we goed moeten monitoren. De VVSG doet dat ook en ik ben bereid om dat de volgende maanden te blijven doen zonder dat ik nu al heel concrete engagementen in deze of gene richting wil aangaan. Ik wil ook dat we dat op een ernstige manier blijven volgen.

We staan ook in Vlaanderen voor een grote uitdagingen. Collega Diependaele wijst ons tijdens elke regeringsvergadering op het feit dat natuurlijk ook Vlaanderen voor nog een pak grote uitdagingen staat om de begroting op orde te krijgen maar dat neemt niet weg dat de investeringsmotor die de lokale besturen zijn, zeker overleefd moet worden gehouden. Tot nu toe ziet dat er eigenlijk goed uit. Ondanks de wolken die we aan de horizon zien, schijnt voorlopig, voor de lokale besturen, nog altijd de financiële zon en dat is iets waar we ons over mogen verheugen.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

Koen Van den Heuvel (CD&V): Minister, ik dank u voor uw uitvoerig antwoord.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Yves Buysse aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de nieuwe toegankelijkheidswijzer
– 4200 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Maurits Vande Reyde aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de toegankelijkheidswijzer voor musea
– 4210 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: De heer Buysse heeft het woord.

Yves Buysse (Vlaams Belang): 15 procent van onze bevolking, wat zich vertaalt naar ongeveer een miljoen mensen in Vlaanderen, heeft een beperking. Het gaat niet alleen over mensen met een beperkte mobiliteit maar ook over personen met een auditieve of een visuele beperking. Zeer belangrijk voor hen is te weten hoe het gesteld is met de toegankelijkheid van de gebouwen die ze willen bezoeken. Iedereen komt uit de coronaperiode waardoor dit probleem voor hen opnieuw zeer acuut wordt.

Tot op vandaag konden zij daar informatie over vinden op de website toevla.vlaanderen.be. Het gaat over informatie over de toegankelijkheid van openbare gebouwen die een toegankelijkheidsonderzoek ondergingen. Er kan worden gezocht op categorie zoals cultuur, sport en ontspanning, en er kan ook worden gezocht op locatie. Bovendien kan er gefilterd worden op accommodaties die al dan niet beschikken over een aangepaste lift, parkeerplaats, toilet of een toegankelijke inkom. Zeer interessante functies dus voor deze doelgroep.

In de beleidsnota van de Vlaamse Regering was sprake van een vernieuwingstraject van de databank Toegankelijk Vlaanderen, gebaseerd op een eerdere evaluatie van voormelde databank en website. Minister, volgens u vertoonde de huidige toepassing nog enkele belangrijke knelpunten, zoals "de complexe en onvoldoende gebruiksvriendelijke weergave van de toegankelijkheidsinformatie, het ontbreken van garanties dat de informatie steeds actueel is, en het feit dat de databank te weinig publieke gebouwen bevat om als informatiebron relevant te zijn voor gebruikers".

Begin 2020 werd daarom gestart met de ontwikkeling van een nieuwe applicatie, in de hoop aan de bovenvermelde knelpunten tegemoet te komen. Deze applicatie zou begin 2021 gelanceerd worden. Op 24 juni werd op toegankelijk.vlaanderen.be de Toegankelijkheidswijzer voorgesteld. De Toegankelijkheidswijzer is een online toepassing, een widget, die informatie over toegankelijkheid op elke website op dezelfde manier toont. Die zet niet enkel de toegankelijkheidsinformatie in de verf maar zorgt ook voor herkenbaarheid bij de bezoeker. De Toegankelijkheidswijzer is er al voor twaalf Gentse musea en historische huizen, in een volgende fase zoeken de Vlaamse Regering en Inter nog eens veertig musea.

Minister, wat gebeurt er met de website toevla.vlaanderen.be? Wordt deze op termijn volledig vervangen door de website toegankelijk.vlaanderen.be? Zo ja, wat gebeurt er met de al bestaande toegankelijkheidsinfo? Wordt deze opgeslagen en gebruikt voor de nieuwe website? Worden de unieke zoekfuncties in dit geval ook overgenomen?

Als onderdeel van het vernieuwingstraject van de databank Toegankelijk Vlaanderen werd gestart met de ontwikkeling van een nieuwe applicatie. Wat wordt precies bedoeld met die applicatie? Is dat de widget of zal er een echte applicatie komen die men op de smartphone kan downloaden? Zo ja, welke informatie zal deze app dan bevatten?

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Ik wil me excuseren voor de beats op de achtergrond. Het is namelijk kermis buiten het stadhuis. Ik hoop dat het geluid niet te veel verstoord wordt.

De voorzitter: En in het stadhuis is het geen kermis?

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Daar is het elke dag kermis.

Minister, mijn felicitaties voor de initiatieven die u neemt. De toegankelijkheid van de openbare ruimte – gebouwen, pleinen en alle openbare infrastructuur – is enorm be-

langrijk. We weten dat Vlaanderen daar nog een inhaalbeweging te maken heeft. Tegelijk is de aandacht daarvoor nog nooit zo groot geweest. Het is echt not done om als overheid nog iets aan te bieden dat niet toegankelijk is voor iedereen. De mentaliteitswijziging die de laatste jaren heeft plaatsgevonden, is echt wel een zeer positieve zaak maar we zitten natuurlijk nog met een groot historisch actief dat niet zomaar kan worden veranderd. En daarom vind ik het heel goed dat u de dingen begint te meten en in kaart brengt. Daarnaast zorgt u ook voor de begeleiding van lokale besturen en andere partners die daar iets aan kunnen doen.

U lanceert dat nu met die musea en ik vind dat een heel goed initiatief. In de kelder van ons stadhuis ligt ons lokaal museum. Dat bevat prachtige kunst, heel veel Oranje-invloeden, u weet dat wij een Oranjestad zijn. Maar ik moet eerlijk toegeven dat dat museum niet toegankelijk is, iemand met een fysieke beperking kan daar niet binnen. Iemand in een rolstoel of met een rollator kan daar niet binnen. Ik vind het een schande dat dat zo is maar we kunnen dat natuurlijk niet op een-twee-drie veranderen. We zullen in elk geval deelnemen aan dat begeleidingstraject om te zien welke mogelijkheden we hebben om eventueel te herlokaliseren of andere mogelijkheden te benutten. Die informatie is niet altijd even gemakkelijk te vinden maar ik denk dat dat voor andere besturen hetzelfde is.

Kortom, ik vind dit een zeer positieve zaak maar ik heb wel nog een aantal bijkomende vragen.

In lijn met wat de heer Buysse heeft gevraagd, zou ik willen weten of het hier gaat over een vervanging van de eerdere website toevla.vlaanderen.be of over initiatieven die naast elkaar bestaan.

U hebt inderdaad gezegd dat u ervoor zult zorgen dat daar nog bijkomende applicaties aan gebonden zijn. Dat is een goede zaak maar mijn bezorgdheid daarbij is dat het misschien een beetje een gesloten systeem wordt. Wanneer mensen op zoek gaan naar informatie, komen zij meestal terecht op een aantal grotere platformen. Wanneer ze iets zoeken over toegankelijkheid, komen ze bijvoorbeeld terecht op Google Maps of iets dergelijks. Het is natuurlijk goed dat die informatie daar ook beschikbaar is. Dat doet men door de applicatie open te stellen, een beetje een opendatamodel aan te bieden waarbij iedereen gebruik kan maken van die informatie en daar eventueel mee aan de slag kan gaan om andere dingen te doen.

Minister, zult u ervoor zorgen dat dit geen gesloten applicatie is maar dat ze bruikbaar is voor een groter geheel?

Denkt u aan toekomstige initiatieven? We beginnen nu met de musea maar ik neem aan dat u dit 'meten is weten'-principe ook wel wilt uitbreiden naar andere infrastructuur of andere initiatieven? Hebt u daar al plannen voor?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Ik wil eerst de heren Buysse en Vande Reyde bedanken voor de vraagstelling, maar vooral ook voor de positieve evaluatie of de appreciatie voor dit initiatief die eruit spreekt.

Het pilootproject kwam eigenlijk tot stand vanuit een gedeelde ambitie van Vlaanderen en de stad Gent. De stad Gent wenste haar toegankelijkheidsinformatie te stroomlijnen en meer eenvormig weer te geven. Die informatie zat er immers zeer verspreid over websites van stadsmusea en historische huizen. Vanuit Vlaanderen was er de ambitie om de bestaande databank Toegankelijk Vlaanderen te vernieuwen. Gebruiksvriendelijkheid en bijzondere aandacht voor de toegankelijkheidstroeven van een gebouw staan daarbij centraal.

Het was dus een eerste concrete testcase en een leertraject om een meer gebruiksvriendelijke, vereenvoudigde en positieve aanpak om te zetten naar de praktijk. Ik ben het in Gent gaan bekijken, samen met de mensen die eraan gewerkt hebben. Wat me vooral is opgevallen, is de nauwe betrokkenheid met wat wij ervaringsdeskundigen noemen, mensen met verschillende beperkingen, en de Gentse musea. Zij leverden beiden waardevolle feedback om het uiteindelijke product, de toegankelijkheidswijzer, te laten aansluiten bij de wensen van zowel de gebruikers als de uitbaters.

Mensen hoeven nu niet meer naar een aparte website te surfen om toegankelijkheidsinformatie te zoeken, maar krijgen die meteen mee op de plaats waar ze alle andere informatie voor hun bezoek kunnen vinden. Door gebruik te maken van een widget, dat is een knopje of een symbooltje, kunnen we de toegankelijkheidsinformatie aanbieden op de website van het museum zelf. Ik heb me dat moeten laten uitleggen, meneer Buysse, want ik ben geen elektronicaspecialist. De informatie wordt op alle websites op dezelfde manier weergegeven. Op die manier wordt de applicatie heel herkenbaar voor de gebruiker. Dit zal alleen maar toenemen met een verdere uitbreiding over Vlaanderen en over verschillende sectoren, waar ik dadelijk op terugkom.

De toegankelijkheidswijzer biedt de informatie gelaagd aan. Eerst gebeurt dat kort en bondig via pictogrammen die de belangrijkste toegankelijkheidsinformatie in de verf zetten: een visueel stappenplan om het bezoek voor te bereiden, een aangepaste rondleiding voor personen met een beperking, rolstoelvriendelijke inkom, aangepast toilet, eetgelegenheid en zo verder. Dat wordt visueel gemaakt via een fotocarrousel die als het ware een rondleiding biedt doorheen de belangrijkste toegankelijkheidselementen. Het wordt gedetailleerd voor wie meer details vraagt of dat belangrijk vindt. Waar in het verleden vooral aandacht was voor de rolstoelgebruiker, leggen we nu de focus ook op de belevingsaspecten en de dienstverlening. Dat is belangrijk voor bijvoorbeeld mensen met een visuele of een auditieve beperking, mensen met autisme enzovoort.

We ontwikkelden een invulapplicatie die ervoor zorgt dat eigenaars zelf de toegankelijkheidsinformatie kunnen verzamelen. Er is niet meer telkens de tussenkomst van een toegankelijkheidsexpert vereist. Hierdoor kunnen potentieel veel meer locaties sneller in kaart worden gebracht.

De toegankelijkheidswijzer informeert niet alleen mensen met een beperking. Ze creëerde meteen ook een dynamiek die musea ertoe aanzette om hun toegankelijkheid te verbeteren. Ze zijn bij elkaar gaan kijken, leentjebuurtjes gaan spelen om te kijken hoe andere musea oplossingen vinden voor problemen die ze misschien zelf ook hebben. Die informatie van collega-musea werkt inspirerend. Dat zal misschien ook in Diest inspirerend kunnen werken, meneer Vande Reyde, wanneer u op zoek bent naar een oplossing voor uw prachtige museum.

Er zijn zeker nog werkpunten, want de toegankelijkheidswijzer is een levend instrument. We zullen verder leren uit de feedback die we verzamelen van de mensen die de tool nu zullen gebruiken, en van de veertig nieuwe musea waar we in de volgende fase van dit project mee aan de slag gaan. We gaan uitbreiden naar veertig nieuwe musea in een volgende fase. We leerden bijvoorbeeld nu al dat mensen graag enkel die informatie krijgen aangeboden die voor hen relevant is. Dat was de aanleiding om een functie in te bouwen die de informatie filtert op basis van verschillende beperkingen. Iemand met een auditieve beperking krijgt dan alleen maar informatie die betrekking heeft op zijn beperking.

Ik zal de toegankelijkheidswijzer verder uitrollen over heel Vlaanderen. De volgende testfase met veertig musea zal onder meer aantonen hoe kwaliteitsvol de informatie is die eigenaars aanleveren, als ze helemaal zelf aan de slag gaan. Want dat wil ik toch nog eens dubbelchecken: is die informatie die ze aanleveren voldoende goed?

Er zullen parallel daaraan twee trajecten lopen. Een eerste traject zal de technische onderbouw verfijnen zodat we op de meest efficiënte manier werken, richting nieuwe sectoren en nieuwe functionaliteiten. Een tweede traject zal de uitbouw van een nieuwe sector voorbereiden. Ik denk daarbij bijvoorbeeld aan restaurants en cafés. Dat kan voor heel wat mensen met een beperking relevante informatie opleveren. We gaan daarvoor in overleg met ervaringsdeskundigen en met de horecasector zelf.

Het is de bedoeling dat de oude databank geleidelijk uitdooft. Telkens wanneer er een nieuwe sector wordt uitgerold zullen we, met de hulp van eigenaars, de informatie kunnen omzetten naar de nieuwe context. Tot zolang zorgen we ervoor dat dossiers nog steeds opzoekbaar zijn via de oude website en vandaaruit doorlinken naar de actuele informatie in de wijzer.

Er zijn nog een aantal denkpistes voor de toekomst. Het kan ook interessant zijn om vanuit een bepaalde locatie te gaan zoeken waar een goed toegankelijk restaurant in de buurt is. Of waar het dichtstbijzijnde, aangepaste sanitair zich bevindt. Dit veronderstelt dat er naast de toegankelijkheidswijzer ook een website of app bestaat waar op locatie kan worden gezocht, met gelijkaardige zoekacties zoals die vandaag bestaan op de huidige websites. Dat willen we absoluut ook verder uitbouwen.

Ten tweede is de stem van de mensen met een handicap voor ons ook heel waardevol. We willen hen de mogelijkheid bieden om hun eigen ervaring en toegankelijkheidsbeleving van de locatie te delen met anderen. Dat willen we ook uitbouwen.

En wat uw specifieke vraag betreft, meneer Vande Reyde, willen we de informatie via open data ook ter beschikking stellen van eenieder die de informatie zelf wil integreren of er verder aan de slag mee wil gaan. We willen ook maximale aansluiting voorzien bij de reeds bestaande applicaties van de Vlaamse overheid, zoals UITinVlaanderen.

Ten slotte zouden ook beleidsmakers de informatie moeten kunnen inzetten als ijkpunt voor hun toegankelijkheidsinitiatieven. Naarmate nieuwe sectoren worden ontwikkeld, kunnen de diverse Vlaamse beleidsdomeinen met de applicatie aan de slag om inzicht te verwerven in de toegankelijkheid van hun sector, om mensen met een beperking te informeren, en om goede voorbeelden uit hun sector in de schijnwerpers te plaatsen.

Ik denk dat dit een belangrijk instrument is dat een heel brede uitrol kan krijgen, en waar we de volgende maanden en jaren nog verdere applicaties aan willen verbinden.

De voorzitter: De heer Buysse heeft het woord.

Yves Buysse (Vlaams Belang): Ik moet toegeven, minister, dat ik ook het woord widget heb moeten opzoeken. Het was me nog niet helemaal duidelijk, maar na uw uitleg is het zo klaar als een klontje.

Ik wou toch nog even stellen dat het heel belangrijk is dat een klassieke app die op de smartphone staat, zoals u laat uitschijnen dat die er zal komen, toch wel heel belangrijk is. Ik hoor van de mensen dat men een bezoek aan de stad al dagen op voorhand heel goed kan voorbereiden. Maar eens men in de stad is en er komt bijvoorbeeld regenweer aan zodat men snel iets anders moet zoeken, dan zou het wel een goede zaak zijn om uiteindelijk te kunnen landen met een heel gebruiksvriendelijke app.

Wat het tijdspad betreft heb ik toch het gevoel dat het niet zo vlug vooruitgaat. Dat klinkt misschien een beetje oneerbiedig. Deelt u mijn mening? Zitten we achter op het schema? Ziet u manieren om eventueel toch een aantal zaken vlugger te realiseren? Er was eerst een proefproject met twaalf musea, nu gaat men naar veertig. Komen er volgende keer nog een paar tientallen bij of is het dan de bedoeling om het direct te ontplooiën naar de hele sector in Vlaanderen? Dat is me nog niet zo duidelijk.

Heel belangrijk is ook dat er correcte informatie op staat. Er is, ook voor onszelf, niets frustrerender dan dat een app zegt dat er over twee kilometer een benzine-station is en als je er aankomt met een lege tank blijkt het een paar jaar geleden al verdwenen te zijn. Een app voor mensen met een beperking moet heel actuele informatie bevatten. Zal dat via steekproeven nog extra worden gecontroleerd? Zal er een meldpunt zijn om foutieve informatie mee te delen? Het is belangrijk om ook op dat vlak initiatieven te nemen.

U kondigt aan uit te breiden naar horeca en restaurants, maar we weten ook wat er kan gebeuren met informatie die er door gebruikers op wordt geplaatst. Reviews die verschijnen worden soms commercieel misbruikt. Er zijn dus ook gevaren waar u moet proberen op in te spelen.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Ik ben heel blij dat u al toekomstige uitbreidingsplannen hebt. Stap voor stap is een heel goede zaak. Mijn bijkomende vraag heb ik al een heel aantal keren gesteld. Er zijn heel veel initiatieven binnen de Vlaamse overheid en regering omtrent toegankelijkheid die verdergaan dan uw beleidsdomeinen. Ik denk bijvoorbeeld aan mobiliteit en ruimtelijke ordening. Ik denk ook aan de toegankelijkheidsverordening die momenteel wordt herwerkt.

Mijn suggestie is om tijdens deze legislatuur, naar het voorbeeld van andere landen zoals bijvoorbeeld Noorwegen, een integraal Vlaams toegankelijkheidsplan voor de toekomst te ontwikkelen. Daarin kunnen we de verschillende zaken beter op elkaar afstemmen.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Opnieuw wil ik u bedanken voor de goede suggesties en de goede opmerkingen. Ik zal eerst ingaan op de twee vragen van collega Buysse.

De eerste gaat over het tijdspad. Wat we hier aan het doen zijn is toch wel een degelijk uitgebouwd mechanisme realiseren, een applicatie die eens ze helemaal op punt staat heel snel kan worden uitgerold. Ik wil liever in de uitbouw voldoende tijd investeren, tot we echt zeker zijn dat ze goed in elkaar zit. We gaan een beetje voorzichtig zijn. We gaan nu met veertig beginnen, maar eens we die veertig musea hebben gedaan, en bij alle stappen die we nemen gecontroleerd hebben of het goed in elkaar zit, dan gaat het, meneer Buysse, heel snel gaan. Het idee is dat wij als overheid niet elk museum gaan invullen en publiceren. We willen alle musea en later alle horecazaken, de kans geven om zelf in te vullen wat ze aan te bieden hebben. Dat kunnen ze dan onmiddellijk en automatisch op het platform brengen. Dat gaat een zeer groot multiplicatoreffect hebben zodat we dat echt in volle vaart kunnen doen. Als we zelf vanuit de overheid museum na museum en restaurant na restaurant erop moeten zetten, dan ben ik het met u eens. Dan zijn we voor jaren vertrokken, tenzij we heel veel mensen aanwerven om dat te doen. Ik denk dat de kracht van wat we aan het doen zijn, net de ontwikkeling van een heel goed systeem is dat mensen de mogelijkheid biedt op een heel eenvoudige manier, heel adequaat, dat zelf te kunnen invullen. We willen wel eerst zeker zijn dat het goed in elkaar zit, om het dan uit te rollen. Waar het nu nog wat traag lijkt, is binnenkort een massieve uitrol mogelijk.

In uw volgende opmerking stelt u de vraag of mensen die dat zelf invullen – een horecabedrijf, een restaurant, een museum – dat wel adequaat gaan doen. Gaat men zich, als ik het zo mag zeggen, niet beter voordoen dan men eigenlijk is? Daar moet controle op zijn. Daar willen we net die controle van mensen met een beperking zelf. Zij kunnen feedback geven. Ze kunnen aanduiden dat informatie niet klopt, dat een toilet niet toegankelijk is of dat men ergens niet binnengeraakt omdat er een drempel is. Of mensen met een visuele handicap kunnen bijvoorbeeld

aangeven dat men, ondanks wat op de website staat, geen rekening met hen heeft gehouden. Zo kunnen we dat corrigeren. Ik denk dat zelfcontrole door mensen met een beperking een heel belangrijk systeem is. Evident gaan we ook steekproefsgewijs wel wat controleren. Maar eens we kunnen overgaan naar honderden, misschien duizenden gebouwen, instellingen die willen meedoen, gaan we opnieuw een beroep moeten doen op die methode van geëngageerd burgerschap van mensen met een beperking. Het betreft een systeem dat vandaag ook al bestaat op andere web- en mediaplatformen die volgens mij hun deugdelijkheid hebben bewezen. Ik ben het wel met u eens dat we ook zelf moeten blijven controleren. Maar ik zou ook gebruik maken van wat de samenleving echt zelf kan doen, en wat verantwoord burgerschap hier kan betekenen.

Mijn natuurlijke reactie op de vraag van collega Vande Reyde is dat ik iets minder geïnteresseerd ben in plannen, maar meer in realisaties. Ik wil meer resultaat op het terrein. Mijn kasten liggen vol met plannen van voorgangers, met de beste bedoelingen. Maar ik zou graag dingen gerealiseerd weten. Ik wil vooral de goede initiatieven van mijn collega's-ministers, want het is inderdaad een horizontale verantwoordelijkheid, versterken, opschalen en ondersteunen. Dat is wat er de volgende maanden en jaren moet gebeuren. Zo gaan we wezenlijke vooruitgang zien voor mensen met een beperking. En dat is een heel grote groep. Meneer Buysse heeft de cijfers genoemd, 15 procent van de Vlamingen heeft op een of andere manier een beperking en valt eigenlijk in de scope van dit beleid.

De voorzitter: De heer Buysse heeft het woord.

Yves Buysse (Vlaams Belang): Ik laat mijn slotbedenking aan iemand anders. Ik heb mijn vraag om uitleg doorgestuurd naar een goede vriend van mij die jammer genoeg door het leven gaat met een zware beperking. Ik heb hem gevraagd of hij er nog iets aan toe te voegen had. Zijn antwoord was nogal concreet. Hij zei: 'Yves, zorg er gewoon voor dat alle openbare gebouwen toegankelijk zijn volgens de juiste normen. Dan heb ik geen database of app meer nodig en hoef ik vooraf niet te plannen of het gebouw toegankelijk is, of er toegankelijk sanitair is, en of er parkeerplaats in de directe omgeving is voor mijn begeleider.' Einde citaat. Dat is het doel waar we moeten naar streven. Ik weet dat het gemakkelijk gezegd is, maar ik denk dat we weten wat belangrijk is.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Ik kan me volmondig bij de voorgaande conclusie aansluiten. Integrale toegankelijkheid is inderdaad waar we moeten naar streven. Dat wil zeggen dat alle openbare infrastructuur in Vlaanderen op een dag bruikbaar is voor iedereen. We zijn nu allemaal stapjes aan het zetten om daar ooit te komen. Laat ons daar vooral verder aan werken.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.